

Datum

15 januari 2025

Onderwerp

VNG-inbreng CD Kinderopvang 23 januari 2025

Geachte dames en heren,

Op 23 januari debatteert u met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over kinderopvang. De VNG geeft u graag de volgende aandachtspunten mee:

- 1. Kinderopvang toegankelijk voor álle kinderen;**
- 2. Gemeentelijke regelingen;**
- 3. Gevolg niet indexeren maximum uurprijs 2026.**

Hieronder werken we deze punten uit.

Kinderopvang toegankelijk voor álle kinderen

Kinderopvang is goed voor de ontwikkeling van kinderen en stelt ouders in staat te participeren. De VNG pleit daarom voor kinderopvang die toegankelijk is voor álle kinderen (zie de VNG-propositie [De waarde van het Sociaal Domein](#)). Voor het borgen van bestaanszekerheid is een toegankelijke en betaalbare kinderopvang voor alle kinderen van groot belang. Met een nieuw stelsel heeft het kabinet de mogelijkheid om het in één keer goed te doen en deze kans zou het kabinet met beide handen moeten aangrijpen.

Het kabinet bouwt verder aan een nieuw financieringsstelsel met directe financiering van de kinderopvangorganisaties en een inkomensonafhankelijke vergoeding van 96% van de maximum uurprijs voor werkende ouders. De VNG vindt het goed om de financiering niet meer met een kinderopvangtoeslag via de ouders te laten lopen, maar direct aan de kinderopvangorganisaties uit te keren.

De VNG heeft grote zorgen over het effect van de het nieuwe financieringsstelsel op de toegankelijkheid van de kinderopvang voor gezinnen met een laag inkomen. De midden- en hoge inkomens ontvangen een vergoeding voor de kinderopvang die flink hoger is dan wat zij eerder ontvingen aan kinderopvangtoeslag (KOT). Een breed gedeelte verwacht is dat daardoor de vraag zal toenemen en de tarieven van de kinderopvang zullen stijgen, flink boven de maximum uurprijs waar de vergoeding op is gebaseerd. Omdat de lage inkomens al 96% vergoeding ontvangen, kunnen zij deze hogere tarieven niet betalen, terwijl het voor de midden- en hogere inkomens het in het nieuwe financieringsstelsel goedkoper wordt. Hierdoor wordt de kinderopvang voor mensen met lage inkomens ontoegankelijker. Terwijl de ontwikkeling van hun kinderen veelal juist gebaat is bij deelname aan kinderopvang. Wij stellen voor om de staatssecretaris te vragen hoe

hij deze verdringing wil voorkomen. **Als concrete maatregel stelt de VNG voor om een prijsplafond in te stellen om daarmee te voorkomen dat de kinderopvang voor mensen met een laag inkomen onbetaalbaar wordt.**

Bestaanszekerheid en kansengelijkheid gaan hand in hand. **Om de kansengelijkheid te vergroten pleit de VNG ervoor om de arbeidseis bij de financiering van de kinderopvang te laten vervallen.** Het maakt de kinderopvang beter toegankelijk voor álle kinderen en draagt zo bij aan hun ontwikkeling. Het laten vervallen van de arbeidseis zorgt ook voor het versimpelen van het systeem. Niet alleen de controle op de arbeidseis vervalt, ook de uitvoering van gemeentelijke regelingen kan worden vereenvoudigd.

Gemeentelijke regelingen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE), opvang op basis van Sociaal Medische Indicatie (SMI) en peuteropvang voor ouders zonder recht op KOT. Deze gemeentelijke regelingen worden nu al duurder voor gemeenten, omdat de ouderbijdrage is gebaseerd op de eigen bijdrage bij de KOT. Het rijk verhoogd in 2025 en 2026 stapsgewijs de inkomensgrens waarbij ouders 96% KOT ontvangen. **Het is onwenselijk dat ouders die van een gemeentelijke regeling gebruik maken meer eigen bijdrage moeten betalen dan de ouders die KOT ontvangen.** Daardoor stijgen de kosten voor gemeenten omdat zij minder eigen bijdragen ontvangen bij de gemeentelijke regelingen. De stijging van de kosten door het nieuwe financieringsstelsel zoals hierboven beschreven, werkt ook door in de kosten voor de gemeentelijke regelingen.

Specifiek de VVE staat extra onder druk door een dreigende 10% korting van het budget. Gemeenten betalen nu de VVE uit de specifieke uitkering voor Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). Het kabinet wil de specifieke uitkeringen omzetten naar een andere vorm, met een korting van 10%. Omdat deze 10% zeker niet te behalen is vanuit lagere administratieve lasten, dreigt ze ten kostte te gaan van de inzet voor kinderen met een (taal)achterstand. Dit staat haaks op de ambitie van het kabinet in zowel het regeerprogramma als de [recente kamerbrief](#) over het herstelprogramma kwaliteit funderend onderwijs, waarin het het belang van VVE erkent.

De VNG vindt het belangrijk dat gemeenten voor de kinderen die het nodig hebben een goed VVE-aanbod kunnen verzorgen en roept u op om hiervoor voldoende budget beschikbaar te stellen.

Gevolgen niet indexeren maximum uurprijs 2026

Het kabinet wil de indexatie van de maximum uurprijs voor de kinderopvang in 2026 schrappen. Het kabinet zet met deze maatregel een stap weg van breed toegankelijke kinderopvang en maakt het juist minder toegankelijk voor de ouders met een laag inkomen en hun kinderen die veel baat hebben bij kinderopvang. Het kabinet stelt dat de voorgestelde wetswijziging acceptabel is, omdat de komende jaren de betaalbaarheid van de kinderopvang voor veel ouders sterk zal toenemen. Per saldo betekent dit voor de meeste ouders een daling van de netto-opvangkosten, ondanks het

niet indexeren van de maximum uurprijs in 2026. Echter, de betaalbaarheid van de kinderopvang voor ouders met een laag inkomen dáált juist. Zij ontvangen nu al 96% vergoeding via de kinderopvangtoeslag. Zij ondervinden daardoor wél de negatieve gevolgen van het niet indexeren in 2026, maar níet de positieve effecten van het extra geld dat de komende jaren uitgetrokken wordt voor vergoeding van de kinderopvang.

Rekenvoorbeeld

Ouders met een laag inkomen en één kind voor twee dagen op de opvang betalen in 2024 € 469 per jaar en in 2025 tot € 490 per jaar. Door het niet indexeren zien die ouders vervolgens in 2026 de eigen bijdrage structureel verdubbelen naar circa € 1.040.

De tarieven die kinderopvangorganisaties in rekening brengen, zijn vaak hoger dan de maximum uurprijs waar het rijk de kinderopvangtoeslag voor ouders op baseert. Het gevolg is dat de eigen bijdrage van ouders veelal groter is dan waar bij de maximum uurprijs vanuit wordt gegaan. Dus ouders die 96% vergoeding ontvangen, betalen in de praktijk meer dan 4% van de maximum uurprijs aan eigen bijdrage. Door het niet indexeren van de maximum uurprijs wordt deze eigen bijdrage nog groter. Terwijl juist in 2024 de kinderopvangtoeslag extra is verhoogd om de vergoeding van het rijk in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten die door de kinderopvang in rekening brengt bij de ouders.

De hogere eigen bijdrage is een blijvend effect; in de volgende jaren blijft het in 2026 opgebouwde verschil bestaan tussen vergoeding en de kosten van de kinderopvang. Het negatieve effect voor de lage inkomens werkt dus structureel door.

De Raad van State merkt in haar [advies](#) op dat het wetsvoorstel tot gevolg heeft dat kinderopvang voor ouders met een laag inkomen minder betaalbaar en toegankelijk zal worden, terwijl kinderopvang juist voor kinderen van deze ouders van toegevoegde waarde is. **De VNG roept u op om de structurele, negatieve effecten van dit wetsvoorstel voor ouders met een laag inkomen te voorkomen.** Door de hogere eigen bijdrage die deze ouders moeten betalen, wordt de kinderopvang slechter toegankelijk. Dit treft de ontwikkeling van hun kinderen. Het verhoogt ook de drempel om de stap te maken van een uitkering naar betaald werk.